

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРСПЕКТИВ ВІДНОВЛЕННЯ ЛІСОВИХ ЛАНДШАФТІВ (ROAM) В УКРАЇНІ

*Г.О. Лобченко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м. Київ*

Зміни клімату, зростання чисельності населення планети Земля змушує науковців та пересічних громадян переглянути підходи до використання природних ресурсів, їх збереження і відновлення. Одним із глобальних напрямків роботи щодо відновлення лісових ландшафтів є «Боннський виклик» (Bonn challenge), ініційований Міжнародним союзом охорони природи (МСОП) і який ставить на меті заліснити 350 млн га деградованих та знелісених земель до 2030 року. Боннський виклик є механізмом реалізації таких національних пріоритетів, як забезпечення безпеки води та продовольства, розвиток сільської місцевості із одночасним сприянням країнам у досягненню міжнародних зобов'язань щодо пом'якшення зміни клімату, біорізноманіття та деградації земель. Однак успішна реалізація будь-яких ініціатив має бути підкріпленою методологічними підходами. Для України, де одним із пріоритетів лісової галузі є досягнення рівня лісистості в межах 20 % до 2030 року, актуальним є апробація міжнародних практик – впровадження Методології оцінювання перспектив відновлення лісових ландшафтів (Restoration Opportunities Assessment Methodology, ROAM), розробленої МСОП.

ROAM сучасний опис гнучких і доступних підходів, які країни можуть використовувати для проведення оперативного аналізу перспектив відновлення лісових ландшафтів і визначення основних напрямів відповідних робіт на національному чи регіональному рівні. Відповідно до вказаної методології, відновлення лісового ландшафту – це тривалий процес повернення попередньої екологічної функціональності і поліпшення навколишнього середовища території, що характеризується деградацією та обезліснюванням територій. Відновлення лісів розглядається саме на ландшафтному рівні, тобто підхід повинен бути комплексним до водозбірної площі, природно-

територіальних комплексів чи навіть країн, в межах якої взаємодіють різні види землекористування.

Оцінка ROAM може бути проведена невеликою командою шляхом спільної роботи із зацікавленими сторонами та може забезпечити наступні продукти: встановлені пріоритетні території для відновлення; короткий список найбільш релевантних та можливих підходів у відновленні для оцінюваної території; кількісно оцінені витрати та переваги кожного підходу з відновлення; розрахункові значення додатково депонованого вуглецю відповідно до підходів відновлення; аналіз фінансових та інвестиційних варіантів відновлення для оцінюваної території; діагностика «готовності до відновлення» та стратегії вирішення основних політичних та інституційних перешкод.

Методологія оцінювання перспектив відновлення лісових ландшафтів полягає у виконанні завдання у три фази:

Фаза 1. Підготовка і планування. Ця фаза включає в себе обговорення і проведення консультацій на підтримку підготовки та планування процесу оцінки і завершується організацією стартового семінару, присвяченого розробленому плану оцінки та залучення до його реалізації державних структур найвищого рівня.

Фаза 2. Збір та аналіз даних. У більшості випадків результатом проходження цієї фази можуть бути наступні аналітичні продукти: просторий аналіз перспектив відновлення, включаючи набір карт, що відображають можливості проведення відновлення лісових ландшафтів на національному рівні; економічний аналіз затрат і результатів запланованих заходів з відновлення; аналіз перспектив депонування вуглецю та відповідної вигоди; аналіз готовності до відновлення; аналіз варіантів фінансування та інвестицій.

Фаза 3. Від результатів до рекомендацій. Основні цілі полягають у перевірці обґрунтованості та актуальності результатів попередньої оцінки; подальшому аналізі потенційних наслідків результатів з політичної й інституційної точки зору; підготовці рекомендацій і плануванні подальших кроків. Однією з основних завдань цієї завершальної фази є використання результатів оцінки при виборі пріоритетів національної політики.

Таким чином, використання ROAM є одним із актуальних методологічних підходів щодо формування національної політики України з відтворення лісів.